Tapınakçılar Siyonistler ve Masonlar – Birinci Kitap

Bölüm 19

Önceki Bölüm : Katharlar

Elveda Kudüs!

12. yüzyıl başlarında Selçuklular, Alparslan'ın 1071 yılında Malazgirt Savaşı ile açtığı kapıyı giderek genişletip, Anadolu'nun içlerine doğru iyiden iyiye ilerlemeye başlamıştı. 1144 yılında, Hıristiyanların öteden beri doğudaki en önemli kale olarak nitelendirdiği Edessa yani Urfa'yı ele geçirdiler.

Papa 4. Eugene, bir haçlı seferi çağrısı yapmaya karar verdi. Bunun için en önemli desteği, Tapınak Şövalyeleri Tarikatı'nın kuruluşunda başrolü oynayan Saint-Bernard sağlayacaktı.

Daha önce de değinmiş olduğumuz üzere, Fransa Kralı 7. Louis bu haçlı seferine katılmayı kabul etmiş ama ordusunu Tapınak Şövalyelerinin komutasına vermek istememişti. İkna edilmesi gerekmişti. Saint-Bernard'ın bir konuşmasını dinleyip bundan çok etkilenen Kutsal Roma İmparatoru 3. Konrad ise, Alman ordusunu çoktan yola çıkarmıştı.

Almanlar, Anadolu'nun ortasında Selçuklular ile savaşa tutuştu. Bunun üzerine Fransız ordusu kestirmeden gitmeyip, Anadolu'yu çepeçevre dolaştı. Almanlar nasıl olsa Türkler ile başa çıkar diye düşündüler. Fransızlar Urfa'yı güneyden çevirirken, Alman ordusu da yetişip kuzeyden saldırırdı.

Oysa Anadolu'daki savaşta Almanlar darmadağın olmuştu. İmparator, yenilmiş olmanın ezikliğiyle yurduna döndü. Böylece haçlı ordularının kuzey kanadı kırılmıştı ama güneydekilerin bundan haberi yoktu.

* * *

Tapınak Şövalyeleri komutasındaki Fransız ordusu, Antakya'dan güneye doğru sarkıp, orada gerek denizden gerekse Kudüs'ten gelenler ile birleşti. Urfa'ya doğru güneyden yürümek üzere Suriye'ye girdi. Fakat orada yollarını şaşırdılar. Kendilerini çölün ortasında buldular. Açlık ve susuzluk tehlikesiyle karşı karşıya kaldılar.

Asıl sorun Urfa'ya doğru ilerlemek değildi. Bulundukları yere göre Urfa'nın ne yönde olduğu belliydi. Sorun, oraya doğru ilerlerken su bulmaktı. Keşke yine Antakya üzerinden dolaşmış olsalardı. Baştan beri niçin öyle yapmayıp kendilerini riske atmışlardı ki!

Pişman olmak için artık çok geçti.

Bu aşamada önemli bir noktaya değinmemiz gerekiyor:

Haçlı seferlerinden hiçbirinin salt dinsel amaçla yapıldığı söylenemez. Bu işin içinde politika ve ekonomi, hep en az dinsel amaç kadar önemli olmuştur. Tapınak Şövalyeleri'nin komutasındaki Fransız ordusu Anadolu'da güneyden dolaşıp zaman yitirmişti; Almanların Selçukluları tepeledikten sonra Urfa'ya kendilerinden önce ulaşıp, kenti tek başına ele geçirmesinden çekiniyorlardı. Bu başarıyı yalnız başına elde etmelerine fırsat verilmemeliydi. Sonra tek başlarına hak sahibi olurlardı. Anca beraber, kanca beraber!... Onun için bir an önce Urfa'ya varmalıydılar.

Bu nedenle kestirme bir yol tutmuşlardı. Ah, keşke Almanların çoktan geri dönmekte olduğunu bilselerdi!

Çok geçmemişti ki, şövalye ve askerler Suriye çölünde sıcaktan bunaldı. Zırhlarını çıkarıp soyunmak zorunda kaldılar. Bu kez kızgın güneş altında kavrulmaya başladılar.

Perişan olmuşlardı. Bir an önce suya ulaşmaları gerekiyordu.

Baktılar ki olacak gibi değil; Urfa'ya böyle kestirmeden ulaşmaktan cayıp, geri döndüler. Güneybatıya yöneldiler. Şam kalesi yakınlarına ulaştılar.

İlerde ağaçlık alanlar görünüyordu. Demek ki orada "su" vardı.

Irmak, kalenin öteki yanındaydı.

Hazır buraya kadar gelmişken, önce alçak ve basit surlarla çevrili olduğu için girilmesi pek de zor olmayan Şam kalesini kuşatmak yerine, bir an önce suya varmayı hedeflediler. Çoğu artık susuzluğa dayanamaz olmuştu. Disiplin bozuldu çünkü artık hiçbiri ne şövalye ne askerdi. Sadece bir an önce suya varması gereken canlı varlıklardı.

Komutanlarının buyruklarına aldırış etmeyip ağaçlığa daldılar. Her ağacın arkasında bir Arap askerinin siper almış olduğunu fark etmediler bile…

Haçlılar zırhlarını çıkarmış olduklarından, Arap oklarından hiçbiri boşa gitmiyordu. Birbiri ardınca suya doğru koşarken ağaçlık alana giren her asker, daha dudaklarını ıslatacak bir damlaya bile erişemeden bir oka hedef olup yere yığılıyordu.

Orduyu yöneten Tapınak Şövalyeleri olan bitenin farkına varıp, durmaları için bu kez kendi askerlerine karşı kılıç kullanmaya başladığında artık çok geç olmuştu. Araplar, çil yavrusu gibi üstlerine üşüştü. Zaten bitkin bir durumda olan haçlı ordusu, beklenmedik ölçüde ağır kayıp verdi.

Böylece İkinci Haçlı Seferi dehşetli bir fiyaskoyla sonuçlandı.

*** * ***

Bu başarısızlığın sorumlusu Tapınak Şövalyeleriydi. Beceriksizlik etmişlerdi.

Saint-Bernard, bu nedenle -biraz da kendi kendine gelin güvey olarak- Tapınak Şövalyeleri adına bir özür dileme bildirgesi yayımladı.

Özür dilemek ne işe yarardı ki?... Askeri becerilerine bu kadar çok güvenilen, bir kez de bundan ötürü özel bir saygı gören şövalyeler, giriştikleri ilk savaşta yüzlerini kara çıkarmıştı.

Fransa Kralı 7. Louis, ordusunun böylesine perişan oluşunun hesabını elbette Tapınak Şövalyelerine soracaktı. Fransa'ya dönmek üzere yola çıkmadan önce kılıcını göğe doğru sallayıp şöyle seslendi: «İsa ve Kutsal Meryem'e andım olsun ki, şu Tapınak Şövalyelerine bir daha hiç güvenmeyeceğim.»

Hattin

Sünni lider **Salâhaddin Eyyubî**, 1174 yılından başlayarak, Musul, Şam, Halep, Antakya ve Akdeniz'in doğusundaki daha birçok önemli merkezi ele geçirmişti. Filistin'e doğru ilerlemeye başlamıştı.

Gerek Kudüs'ü gerekse Akdeniz'in doğu kıyılarını Müslümanlara karşı koruyup savunmakla görevli Tapınak Şövalyeleri, Eyyubîleri durduramıyordu.

Üstelik Hıristiyanlar, bir benlik kavgasıdır tutturmuştu. Bir yandan da kendi aralarında çekişip duruyorlardı.

O sıralarda ölen Kudüs Kralı 1. Amalric, yerine 13 yaşındaki oğlunun getirilmesi dileğinde bulunmuştu. Oğlu cüzzamlıydı. Kral, «Oğlumun pek az ömrü kaldı. Nasıl olsa ülkeyi yönetirsiniz. Bırakın, o da kral olarak ölsün. Sonra uygun birini seçersiniz.» demişti. Oysa bu vasiyete uyulmasıyla 4. Baudouin adıyla kral olan oğlu, 1185 yılına kadar yaşadı. Ölümünün iyice yaklaştığını sezdiğinde, o da Kudüs Krallığı'nın 150 yıllık geleneğini çiğnedi ve kral olarak yerine **Trablus Kontu 3. Raymond**'un getirilmesini vasiyet etti.

Gelin görün ki bu Raymond ile Tapınak Şövalyelerinin o sıralardaki büyük üstadı **Gérard de Ridefort**'un arası bozuktu. Nedeni de, yıllar önce, Gérard daha Tapınak Şövalyesi bile değilken geçmiş olan bir olaya bağlanır:

İşte o geçmiş günlerde Raymond, bir gün Gérard'a çok güzel bir kız göstermişti. Gérard kıza vurulmuştu. Raymond ona ikisini en kısa zaman içinde baş göz edeceğine dair söz vermişti. (Bu kızın kim olduğu bilinmiyor ama herhalde Raymond'un bir yakınıydı. Baldızı olduğu söylenir.)

Tam Raymond kızı Gérard ile evlendirmek üzere hazırlığa girişmişti ki, İtalya'dan gelmiş zengin bir tüccar aynı kız için Raymond'a kızın ağırlığınca altın teklif etmişti. Raymond, Gérard'a vermiş olduğu sözü anında göz ardı edivermişti. İtalyan tüccar da, hemen evlendiği kızı alıp ülkesine götürmüştü.

Bu olaya çok sinirlenen Gérard, Trablus'u terk edip Kudüs'e gitti. Bir gün Raymond'dan bunun öcünü alacağına yemin etti.

Bundan sonra geçen yıllar içinde Gérard'ın şansı yaver gitti. Tapınak Şövalyesi oldu. Bundan böyle kadınlarla ilişki kuramazdı ama Raymond'un kendine yaptığını hiç unutamadı. Gösterdiği yararlıklarla hızla tarikatın üst düzeyine doğru ilerledi. 1184 yılında büyük üstat oldu. Ertesi yıl Kudüs Kralı 4. Baudouin ölünce, o sıradaki en güçlü aday olan Trablus Kontu Raymond'un vasiyete karşın seçilmesini engelledi. Ne yapıp edip, kendi yakın akrabası olan **Guy de Lusignan**'ı seçtirdi.

İşte bu arada, Hıristiyanların birbirine girmesini fırsat bilen Salâhaddin Eyyubî, Filistin dolaylarındaki birçok kenti ele geçirmişti.

Gérard de Ridefort, Kudüs Kralı Guy de Lusignan'ı Salâhaddin Eyyubî ile savaşa sürükledi.

Fakat bunun için, Trablus Kontu Raymond'un da destek vermesi gerekliydi.

Salâhaddin Eyyubî, Kudüs Krallığı konusunda olup bitenleri biliyordu. Trablus Kontu ile görüşmek üzere ona bir elçi kurulu gönderdi.

Gérard de Ridefort, bunu öğrenip korktu. Raymond çıkarcının tekiydi. Ne yapacağı belli olmazdı. Raymond ile Salâhaddin Eyyubî, aralarında saldırmazlık anlaşması yapacak olursa Kudüs'ü savunmak zora girerdi.

Araları bozuk bile olsa Kudüs için Raymond'un desteği olmazsa olmazdı. Bu görüşme engellenmeliydi.

Gérard de Ridefort, elçi kurulunun kampını basmaya karar verdi.

Gerek Tapınak Şövalyeleri gerekse Hastanecilerin büyük üstadı bunun çok tehlikeli olduğunu belirterek onu kararından caydırmak istedi. Oysa Gérard'ın dediği dedikti. O, Tapınak Şövalyelerinin büyük üstadıydı; ona göre, Kudüs kralı bile o ne derse ve nasıl yapılmasını isterse uymak zorundaydı.

Öyle de oldu.

Gérard de Ridefort, 90 şövalye ile Eyyubîlerin kampını bastı ama bu baskın hiç beklemediği bir tarzda sonuçlandı. Şövalyelerin çoğu çatışmada öldü.

Bu çatışmada Gérard de Ridefort kendi canını zor kurtardı. Ancak ona sorarsanız, başarılı bir sonuç elde edilmişti. Salâhaddin Eyyubî ile Raymond'un anlaşmaları suya düşmüştü. Sanki mutlaka anlaşmaya varabileceklermiş gibi...

Fakat bu Gérard de Ridefort'a yetmezdi. Epeyce zamandan beri Kudüs için ciddi bir tehlike oluşturmaya başlamış olan şu Eyyubîleri ya yok etmek ya da iyiden iyiye doğuya, çöle sürmek gerekliydi. Tüm birliklerini toplayıp saldırdı.

Hıristiyanların topluca üzerine geldiğini gören Salâhaddin Eyyubî, geri çekilerek uzaklaştı.

Tapınak Şövalyeleri, Müslümanların onlardan korkup kaçtığını sanıp, yakalayıp derslerini vermek üzere kovalamaya başladı. Filistin'in kuzeyindeki dağlık bölgenin Hattin denilen yerinde, sarp yamaçlar arasında âdeta kurumuş bir kanyon gibi uzanan vadiye doludizgin girdiler.

Giriş o giriş!

Birdenbire durmak zorunda kaldılar... Vadinin çıkışına barikat kurulmuştu.

Şimdi ne yapacaklardı?... Burası savaşmak için çok tehlikeli bir yerdi. Başlarına ne geleceği belli olmazdı. Ağır kayıplara uğrayabilirlerdi. Gérard de Ridefort, geri dönerek kanyondan çıkmayı, bir başka yol denemeyi öngördü.

İşte ancak o zaman tuzağa düşmüş olduklarını fark ettiler. Arkadan da sarılmış, vadinin içinde kıstırılmışlardı.

Aşağıdaki haritada kırmızı hatlar Hıristiyan güçlerini, yeşil hatlar ise Eyyubîleri gösteriyor.

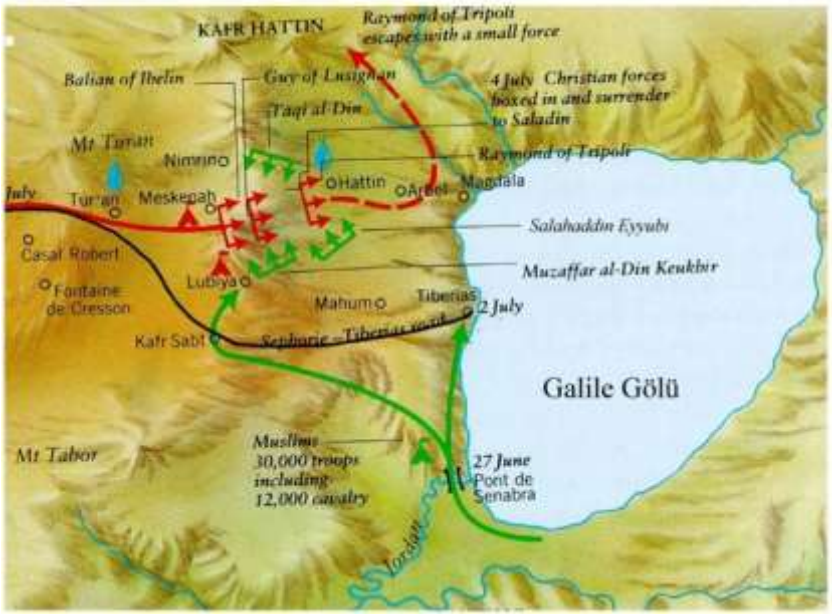
Akşam olmuştu. Karanlık çökmek üzereydi. Müslümanlar acaba gece mi saldıracaktı?...

Çaresiz, gözlerini dört açarak beklediler. Sabahı ettiler.

Müslümanlar saldırmıyordu. Acaba ne yapmak istiyorlardı?... Burada açlık ve susuzluğa tutsak olarak ölmelerini mi?...

O sırada çevrelerindeki tepeleri saran kurumuş çalıların ateşe verilmiş olduğunu görüp irkildiler. Demek ki kendilerini canlı canlı yakacaklardı.

Kayalara tırmanmayı deneyenler oldu... Kimisi tutunamayıp düştü; kimisi hemen bir ok yedi.

Kaynak: http://domin.dom.edu/faculty/dperry/hist267crusade/calendar/3rdCrusade/lecture.htm

Tek çözüm yolu her iki yandan birden barikatı kırmaktı.

İlk atılımlarında sanki bu engeli yarmak pek de zor değilmiş gibi geldi. Çünkü Müslümanlar, bu dar ve uzun cephede bir grup Hıristiyan asker rahatça dışarı çıkabilsin diye onları durdurmak için pek bir çaba göstermeyip, yana çekilmişti. Fakat ardından her iki çıkışı birden yine tıkadılar.

İkinci atılım... Üçüncü atılım... Hep aynı durum, aynı taktik, aynı sonuç…

Hattin Savaşı'nı anlatan tarih yazmanlarından biri, Hıristiyanların burada düştüğü durum için *"Bu kapandan bir kedi bile sıyrılıp kaçamazdı."* demiş.

Tapınak Şövalyelerinin komutasındaki Hıristiyan ordusu sonunda teslim bayrağını açtı.

* * *

Hıristiyanlar tümüyle tutsak edildikten sonra, Kudüs Kralı Guy de Lusignan ile birlikte prens ya da kont gibi bir unvanı olan soylular ve Tapınakçıların Büyük Üstadı Gérard de Ridefort bir yana ayrıldı.

Diğer şövalye ve askerler yere diz çöktürülüp boyunları vuruldu.

Bu arada, daha önce Salâhaddin Eyyubî ile birkaç kez çatışmış, hatta giriştiği savaşlardan bazılarını kazanmış olan **Antakya Prensi Renaud de Châtillon**, pisi pisine öldü. Bu olay şöyle anlatılır:

Salâhaddin Eyyubî, Kudüs Kralı ile diğer kimi soyluları çadırına aldı. Hepsi çok susamıştı. Salâhaddin Eyyubî büyücek bir tasa kendi eliyle su doldurup Kudüs Kralına sundu. Guy de Lusignan duraksayıp parmağının ucunu ıslatarak suyun şöyle bir tadına bakınca «Korkma!... Zehirli değil. Rahatça iç.» dedi, «Seni öldürmek istesem boşuna zehir harcamam.»

Kral biraz içti ve artanını yanı başındaki Renaud de Châtillon'a uzattı. Renaud, elinin tersiyle itip, istemediğini söyledi.

Salâhaddin Eyyubî bunu farklı yorumladı. Tası alıp kalan suyu döktü. Yeniden doldurup ona kendi eliyle uzattı.

Renaud tası iterek içmemekte diretince, Salâhaddin kızdı. «İçsene be adam!... Yoksa bir daha hiç su içemezsin.» dedi.

Karşılığında Renaud ona «Sana ait hiçbir şeyi yemem ve içmem. Bu Tanrı'nın gücüne gider.» deyince, Salâhaddin ayağa fırlayıp «Domuz!» diye bağırdı, «Sen burada benim tutsağımsın ve ben seni konuk tutup kendi elimle su verdim. Sen kendini ne sanıyorsun? Bir daha istesen de, yalvarsan da içemeyeceksin çünkü tası tutmak için elin olmayacak.»

Aniden kılıcını çekti ve şiddetle Renaud'un sağ koluna indirdi. Kopan kol nedeniyle ortalık bir anda kana bulanınca, askerlerden biri olan biteni yanlış anladığından, sultanını korumak amacıyla atılarak Renaud de Châtillon'un kafasını uçuruverdi.

Salâhaddin Eyyubî, diğerlerine bundan ötürü çok üzüldüğünü bildirdi. Sonra da onlara şöyle bir öğüt verdi:

«Biz, töremiz gereğince kralları, prensleri, şanlı komutanları öldürmeyiz. Yeter ki siz bizi buna zorlamayın!»

Bundan sonra Salâhaddin Eyyubî, Kudüs'e, kuşatma zorunda kalmadan, elini kolunu sallayarak girdi. [Bu girişiyle ilgili bir ayrıntıya daha sonra geleceğiz.]

* * *

Kudüs'ün Müslümanların eline geçmiş olduğu öğrenilir öğrenilmez, Papa 8. Gregorius, Hıristiyan dünyasına yine haçlı seferi çağrısında bulundu.

Ancak bu kez haçlı ordularının hazır duruma getirilebilmesi iki yıl aldı.

Üçüncü Haçlı Seferi'ne yine aynı anda iki ayrı grup katıldı. Bunlardan biri, Papa ile hiç iyi geçinememesine karşın, üzerine düşeni yapmak ya da bu seferden kendi hesabına pay çıkarmak isteyen Kutsal Roma İmparatoru Friedrich Barbarossa yönetimindeki Alman ordusuydu. Diğeri ise gene Fransız ordusuydu ama bu kez Fransa Kralı 2. Philippe, sefere İngiltere Kralı Richard ile anlaşmış olarak ve ortak hareket etmek üzere çıkıyordu. [Bu birlikteliğin gerekçesini daha sonraki bölümlerden birinde göreceğiz.]

Tötonlar

Genellikle öteden beri günümüzdeki Almanya'nın kuzeyinde oturmuş, sarışın, öz Alman soyundan gelme halk Tötonlar olarak anılmıştır.

Üçüncü Haçlı Seferi'ne katılan Alman ordusunun en etkili vurucu gücünü **Töton Şövalyeleri** oluşturuyordu. [Almancada "Teutonen Ritter", İngilizcede "Teutonic Knights", Fransızcada "Chevaliers teutoniques]

12. yüzyıl başlarında Kudüs'te önce kısaca "Hastaneciler" olarak da anılan Aziz Yahya Şövalyeleri Tarikatı, hemen ardından da Tapınak Şövalyeleri Tarikatı kurulurken; bunlarla hiçbir ilgisi olmaksızın bugünkü Almanya'nın kuzeyinde de Töton Şövalyeleri Tarikatı oluşturulmuştu.

Bu tarikat, askerî bakımından Tapınakçılar, hastaların tedavisiyle yakından ilgilendikleri için Hastaneciler ile benzeştirilebilir ama ikisinden de farklıydı. Bu farklılık, her şeyden önce Tötonların, diğerleri gibi Akdenizli değil Kuzey Avrupalı oluşundan kaynaklanıyordu.

Töton Şövalyelerinin, Tapınakçılar gibi dinsel bağlantılı kurallarının bulunması gerekli görülmüştü. Bunun için de Sistersiyenler gibi Benediktin Tarikatı'ndan doğmuş **Ogüstiniyen Tarikatı**'nın ilkeleri üzerine bir düzen ve disiplin sistemi oluşturulmuştu. [Almancada "Augustinische Orden", İngilizcede "Order of St. Augustine, Fransızcada Ordre de St. Augustin]

1191 yılında Papa 3. Clementhus bu tarikatı resmen tanıdı.

1196 yılında da Papa 3. Celestine, tarikatı kendi koruması altına aldı.

Üç yıl sonra Papa 3. Innocentus, Töton Şövalyelerinin tıpkı Tapınak Şövalyeleri gibi bir özel amblem taşımalarına izin verdi.

Töton Şövalyelerinin amblemi yandaki gibidir. Buna "Tötonik Haç" da denir. Önemli bir özelliği, mutlaka siyah olmasıdır. Dört "T" harfi gibi olan elemanının üst öğelerini saat yönünde yana doğru kaydırıp **"Γ"** biçimine getirecek olursak, ortaya Nazilerin amblemi "Gamalı Haç" çıkar.

Bu bir rastlantı değildir. Basit bir yorum ya da spekülasyon da değildir. Kimileri Hitler'in Hint kültüründe öteden beri bilinen ve **"Svastika"** olarak anılan simgeye tersinden bakarak Nazilerin amblemini oluşturduğunu söyler ama bu yanlış bir değerlendirmedir.

*** * ***

Töton Şövalyeleri Tarikatı, Tapınakçılara pek benzer bir şekilde örgütlendi ama onlar kadar geniş bir çalışma alanına yayılmadı.

Üyelerinin çoğu Orta Çağdaki Germen dilini konuşurdu.

Ne Hastaneciler gibi birçok yerde hastane kurdular ne de Tapınakçılar gibi bambaşka işlere giriştiler.

1221 yılında Papa Honorius III, Töton Şövalyelerine de Tapınakçılar ve Hastaneciler ile eş değer hak ve ayrıcalıkları tanıyınca, bu tarikatın başta Orta Avrupa'da olmak üzere Baltık Denizi'nden Akdeniz'e kadar uzanan birçok yerde birimlerinin kurulduğu görüldü.

Buna karşın, Üçüncü Haçlı Seferi'nden sonra bu tarikat âdeta kendi kabuğunun içine çekilmiş bir şekilde çalıştı. Prusya'daki Marienburg kentini kendilerine merkez edinip, orada bir tür teokratik yönetim sistemi kurdular. Sonradan küçüldüler ama örgütün varlığı yüzyıllarca sürdü.

Aslan Yürekli

1189 yılında, Töton Şövalyelerinin de yer aldığı Alman ordusu, Kudüs'e doğru olağan kara yolunu tutmuştu. İkinci Haçlı Seferi'ndeki gibi bu kez de Anadolu'da Selçuklular ile yer yer çatışmaya girişmelerine karşın, Toroslar'ı aşıp Seyhan Ovası'na inmeyi başardılar. Ancak orada **İmparator Frierich Barsarossa**'nın çağıl çağıl akan bir ırmakta ille de yüzmek isteyişi, bir kez daha haçlıların bu kanadının kırılışıyla sonuçlandı.

İmparator, suya kapılıp boğuldu. Almanlar büyük bir moral çöküntüsüne uğradı. İmparatorun cesedini Antakya'da gömdükten sonra seferi yarıda kesip, geri döndüler.

İngiltere Kralı Richard (Aslan Yürekli Rişar), Almanların geri dönüşüne çok içerledi. Onları Salâhaddin Eyyubî'den korkmakla, Hıristiyan ülküsüne ihanet etmekle suçladı.

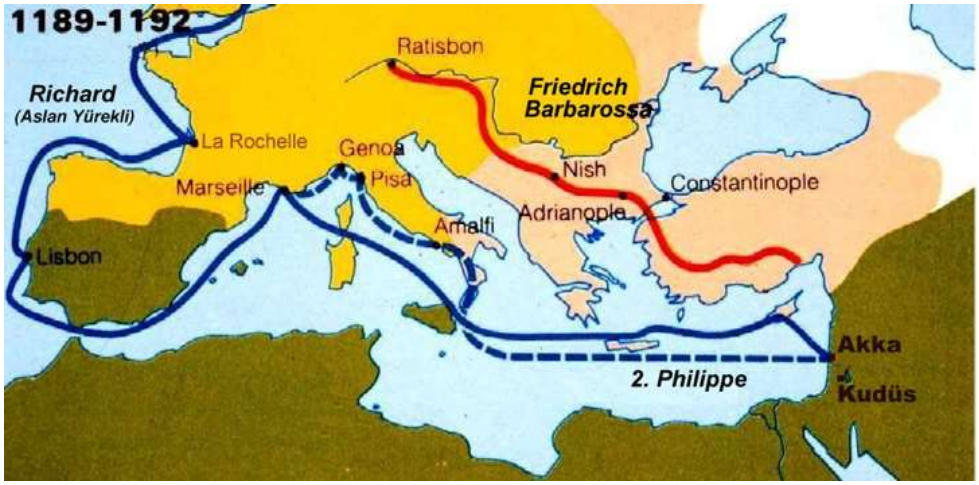
Böyle bir suçlamaya ne gerek vardı ki sanki? Nitekim sonradan bunun acısını çok çekmedi mi?

Doğru, çok çekti ama gene de öyle demeyin… Günümüzde olduğu gibi o tarihlerde de uluslararası politika, bir başka türlüsünü gerektiriyordu.

* * *

Bu kez İngiltere ve Fransa kralları deniz yolunu yeğlemişti. Daha hâlâ Tapınak Şövalyelerinin kontrolü altında bulunan Akkâ limanına çıkacak, orada toplanıp Kudüs'e saldıracaklardı.

İlginç bir olay, İngiltere Kralı Richard'ın gemilerinin Doğu Akdeniz'de fırtınaya yakalanmasıyla başladı. Öncü gemiler Kıbrıs'a sığındığında, Kıbrıs Kralı Isaac önce İngiliz gemilerine el koydu. Sonra da çevirdiği bir komplo ile askerlerin tüm silâhlarını ele geçirdi. Fırtınada biraz geride kalarak Rodos'a sığınmış olan Richard oraya vardığında bu olaya öyle sinirlendi ki, o anda adayı ülkesine kattığını ilan ediverdi. Daha dün mangalda kül bırakmazcasına atıp tutan Kıbrıs Kralı, adayı teslim etmekten başka yapacak şey bulamadı.

Kaynak: http://www.medievaltymes.com/courtyard/third_crusade.htm

Ancak Richard Akdeniz'in doğusundaki bu adayı kendi kontrolü altında tutamayacağını bildiğinden, üstelik seferin sonunda zaten Kudüs alınamadığı için, dönüş yoluna geçmeden önce Tapınakçılar ile ayak üstü ettiği pazarlıkta anlaşıp, adayı onlara sattı.

Tapınakçılar, uyuşmaya vardıkları üzere satış bedelinin %40'ını peşin ödemişti. Kendi gerekçeleri uyarınca borcun kalanını ödemek istemediler. Ödemiş oldukları tutarı gözden çıkarıp, sadece bazı kritik noktaların kullanma hakkını korumak koşuluyla adayı arta kalan borcuyla birlikte bu kez Kıbrıs Kralı olan önceki Kudüs Kralı Guy de Lusignan'a devrettiler. [Böylece oluşan yeni Kıbrıs Krallığı, varlığını 15. yüzyıl sonlarına kadar korudu.]

Nitekim yaklaşık yüz yıl kadar sonra Hıristiyanlar Kudüs ve çevresini bütünüyle terk etmek zorunda kaldığında, Tapınakçılar bu haklarını kullanıp, bir süre Kıbrıs'ı merkez edindiler. Sonra Languedoc bölgesine taşındılar ama doğu ile batı arasındaki deniz ticareti bakımından hayli önemli bir yer tutan Kıbrıs limanlarını ellerinden geldiğince kontrol altında tutmayı sürdürdüler.

* * *

Üçüncü Haçlı Seferi'nin yolculuk sonrasındaki aşaması, Akdeniz kıyılarında Müslümanların eline geçmiş olan limanların geri alınmasıyla başladı. Bundan sonra haçlı ordusu, sırtını güvenceye almış olarak Kudüs'e doğru ilerledi ama Müslümanlar çok geçmeden önlerini kesti.

Savaşmaya giriştiler.

Birkaç gün sonra ortaya şöyle bir durum çıktı: Taraflardan hiçbiri üstünlük elde edemiyordu. Ordular ara sıra bir süre için savaşmayı kesip sayım yaptığında, öldüğü bilinenlerin dışında birçok askerin eksik olduğu görülüyordu.

Her iki tarafta da ölenlerin dışında azalma görülüyordu.

Çünkü her iki taraf da, karşılıklı olarak tutsak alıp biriktiriyordu.

Bu gidişle Hıristiyanların Kudüs'ü ele geçirebileceği falan yoktu. Henüz kentin surlarına bile yaklaşamamışlardı.

Müslümanlar ise, Hıristiyanları buralardan bir türlü uzaklaştıramıyordu.

Her iki taraf açısından da ne ileri ne geri.

Fransa Kralı 2. Philippe, bu durumun böyle sürüp gitmesinden usandı. Kendi ordusunun arta kalanını toplayıp, ülkesine dönmek üzere çekildi.

İngiltere Kralı Richard'ın bir de buna canı sıkıldı. Fakat seferde yalnız bırakılmasına değil, Fransa Kralının ülkesine dönüşüne... Şimdi gidip orada kardeşi John'u kandırmaya çalışacaktı. Bunun nasıl sonuçlanacağı bilinemezdi. Tedirgindi.

Daha önce de değinmiş olduğumuz üzere; krallar için bir haçlı seferinin politik yanı, dinsel yanından daha önemliydi. Fransa ile İngiltere arasında öteden beri bir türlü çözümlenemeyen önemli sorunlar vardı. Bunlardan biri de İngiltere'nin egemenliği altında olan Normandiya konusuydu. Richard, kendisi uzaklardayken kardeşi John'un Fransa Kralıyla baş edebilip edemeyeceğini düşünüyordu. Endişelenmişken bir de hastalanmaz mı!...

İşte o anda Üçüncü Haçlı Seferi sona erdi.

*** * ***

Richard, Salâhaddin Eyyubî ile görüşerek anlaşmaya vardı.

Tutsaklar değiş tokuş edildi.

Bundan böyle Kudüs'e Müslümanların, Akdeniz kıyısındaki kentlerin Hıristiyanların egemenliği altında olması kabul edildi.

Bu arada Salâhaddin Eyyubî, Kral Richard'in, yanında birkaç şövalye ile birlikte Kudüs'ü gezip görmesine hatta isterse anı olmak üzere kendince ancak *"birkaç parça ıvır zıvır"* sayılan öteberiyi alıp götürmesine de razı oldu. [Bu konuya daha sonra yine döneceğiz. Çünkü o birkaç parça ıvır zıvır çok önemli.]

Akkâ

Hiçbir sonuç alınamayan Üçüncü Haçlı Seferi'nden sonra, Akdeniz'in doğusunda Hıristiyanlar ile Müslümanlar arasında bir denge kurulmuştu.

Müslümanlara göre Akdeniz'in doğu kıyılarını elinde tutan Hıristiyanlar bir an önce buradan defolup gitmeliydi. Hıristiyanlara göre de, Müslümanlar iyice doğuya ve güneye sürülmeli, Kudüs ve çevresi de onların olmalıydı.

Aslında hiç kimsenin hoşnut olmadığı bu denge, yüz yıl kadar sürdü.

*** * ***

13. yüzyıl ortalarında, Eyyubîlerin yerini askerlerden doğma yeni bir Müslüman devleti aldı: Türklerin çoğunluğunu oluşturduğu **Memlûklar**...

Memlûklar, Güneydoğu Anadolu, Suriye, Ürdün ve Filistin'deki tüm kentleri keker teker ele geçirdi. Topraklarını daha da genişletip, güneyde Mısır'a, doğuda Hindistan'a kadar uzandılar. 1289 yılında Trablus'a saldırdılar. Cenevizliler ile Venedikliler, burada durmakta diretecek olurlarsa ölmekten başka bir sonları olmayacağını kestirip kaçtı. Töton Şövalyelerinin o tarihteki büyük üstadı Gottfried von Hohenlohe savaşa girmekten çekinip istifa edince, Alman asıllı Hıristiyanlar da yurtlarına döndü.

Geride Tapınak Şövalyeleri ile Hastaneciler kaldı.

Onlar da çekildikçe çekildi. Akkâ'da sıkıştılar.

Memlûklar, 1291 yılında Akkâ'yı da karadan kuşattı.

Tapınak Şövalyeleri, kuruluşları sırasındaki asal işlevlerinden yani Kudüs'ü ve Hıristiyan hacıları korumaktan çoktan caymıştı. Artık bu bölgede sadece kendi ekonomik çıkarlarını gözetiyorlardı. Zaten Kudüs'e gitmek isteyen pek kalmadığı için, hac ticaretinden elde ettikleri geliri yitirmişlerdi. Bu ise aslında kârlarını artırmıştı. Çünkü Kudüs'ün elde tutulmasının maliyeti, hac turizminden elde edilen gelirden daha yüksek olmaya başlamıştı. Fakat Akdeniz'in doğusunda en az bir güvenceli limanları olmalıydı ki, sahibine yüksek tutarda vergi ödemek zorunda kalmadan doğu ile batı arasındaki ticaretleri yürüsün.

Memlûklar ise buralarda Hıristiyanlara liman bırakmaya niyetli değildi. Sultan Halil, Akkâ'yı da alıp Hıristiyanları Akdeniz'e dökmeyi kafasına takmıştı.

Kuşatma sırasında Tapınak Şövalyelerinin Büyük Üstadı Guillaume de Beaujeu vurularak öldü.

Büyük üstadın ölümü Tapınakçılar için savaşın sonu demekti. Buna karşın direnmeyi sürdürdüler.

Durum, Tapınak Şövalyelerinin o pek ünlü *"Üçe bir kalmadıkça savaşmayı terk edemezsin!"* biçimindeki temel kurallarının ötesindeydi. Karşılarında hem büyük hem çok güçlü bir ordu vardı.

Fakat bu son kaleyi de teslim etmemeye kararlıydılar. Cansiperane bir savunmaya giriştiler.

Memlûklar, kaleyi saldırıyla düşüremeyince, yıkmaya karar verdi.

Tarihte bir benzeri daha görülmemiş bir yöntem uyguladılar.

Bir yandan kaleyi mancınıkla ateşe tutmayı sürdürerek şövalyeleri oyalarken, diğer yandan derin tüneller kazarak kale duvarlarının temellerinin altına ulaşıp, köstebek gibi oymaya başladılar.

Bunun üzerine yüksek surlardan bir bölümü dengesini yitirdi ve büyük bir gümbürtü ile yıkıldı. Geniş bir gedik açıldı.

Akkâ'da tutunamayacaklarını anlayan Tapınak Şövalyeleri, sivilleri gemilere doldurup kaçırmayı denedi.

Hava çok kötüydü. Fırtına vardı. İri dalgalar kıyıyı dövüyordu. Hıristiyan halk bir diğer felâketle karşılaştı. Alabileceğinden fazla yüklenerek bu koşullar altında açılmaya çalışan gemiler alabora oldu ya da battı. Çoğu sivil olan Hıristiyanlar, boşu boşuna boğularak öldü.

Tapınak Şövalyeleri, koskoca Memlûk ordusuyla baş edemeyeceklerini bu işin başından beri biliyordu. Ancak şunu bilmiyorlardı: Memlûklar kendileri gibi acımasız değildi. Teslim olsalardı, canları bağışlanır ve çekip gitmelerine göz yumulurdu. Bunca insan telef edilmemiş olurdu.

Nitekim Akkâ düşürüldükten sonra Memlûklar, geride kalan Hıristiyanlara beklemedikleri ölçüde iyi davrandı; kendilerine bu kadar zorluk çıkarmış olan Tapınak Şövalyelerine bile... Herkesin yükte hafif pahada ağır her nesi varsa ganimet olarak geride bırakması koşuluyla çekip gitmesine izin verdiler.

Sonuç: Hıristiyanlardan sağ kalmış olanlar, Akdeniz'in doğusundaki bu son limanı da terk etmek zorunda kaldı.

Tapınak Şövalyelerinin merkezi de Kıbrıs'a taşındı.

*** * ***

Haklarında çok övgülü sözler edilmiş olan bu şövalyeler, askeri bakımdan doğru dürüst hiçbir başarı elde edememişti.

Ticaret yapalım diyerek doğu ile olan alış verişlerini güvenceye almak isterken, başlarına umulmadık dertler açılmıştı.

Baktılar ki olacak gibi değil; Kıbrıs'ı da terk ederek iyice batıya çekildiler. Gidip Languedoc'a (Oksitanya'ya) yerleştiler.

Başlarına her ne geldiyse, asıl ondan sonra geldi.

Sonraki Bölüm : Güzel Filip